

Arrest

nr. 189 196 van 29 juni 2017
in de zaak RvV X / VIII

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten X

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie
en Administratieve Vereenvoudiging.

DE VOORZITTER VAN DE VIIIste KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Somalische nationaliteit te zijn, op 28 oktober 2016 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van de gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Administratieve Vereenvoudiging van 29 september 2016 tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten – asielzoeker (bijlage 13quinquies).

Gezien titel Ibis, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 23 mei 2017, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 15 juni 2017.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. EKKA.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN, die loco advocaat H. CHATCHATRIAN verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat L. VAN DE PUTTE, die loco advocaat C. DECORDIER verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

1.1. Verzoeker diende een asielaanvraag in bij de Belgische autoriteiten op 11 mei 2015.

1.2. Op 26 september 2016 nam de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus.

1.3. Op 29 september 2016 trof de gemachtigde van de staatssecretaris de beslissing tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten (bijlage 13quinquies). Dit vormt de bestreden beslissing, die is gemotiveerd als volgt:

“In uitvoering van artikel 75, § 2 / artikel 81 en artikel 75, § 2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de heer, die verklaart te heten ,

(...)

nationaliteit : Somalië

het bevel gegeven om het grondgebied van België te verlaten, evenals het grondgebied van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen, tenzij hij (zij) beschikt over de documenten die vereist zijn om er zich naar toe te begeven.

REDEN VAN DE BESLISSING :

Op 26 september 2016 werd door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een beslissing van weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus genomen.

(1) Betrokkene bevindt zich in het geval van artikel 7, eerste lid, 1° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen : hij verblijft in het Rijk zonder houder te zijn van de bij artikel 2 van deze wet vereiste documenten, inderdaad, betrokkene is niet in het bezit van een geldig paspoort met geldig visum.

In uitvoering van artikel 7, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de betrokkene bevel gegeven het grondgebied te verlaten binnen 30 (dertig) dagen. “

1.4. Op 20 februari 2017 weigerde de Raad de subsidiaire beschermingsstatus en de vluchtelingenstatus bij arrest nr. 182 497 van 20 februari 2017.

2. Over de ontvankelijkheid

Geen bevel mag worden gegeven, ook niet op grond van gebonden bevoegdheid, wanneer dat in strijd zou zijn met een aantal verdragsrechtelijke bepalingen, waaronder deze van het EVRM (cf. RvS 26 augustus 2010, nr. 206.948). Het EVRM primeert op de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) en de Raad dient in het kader van voorliggende betwisting dan ook na te gaan of de grief in verband met artikel 3 van het EVRM gegrond is. Artikel 13 van het EVRM vereist immers een intern beroep waardoor de inhoud van de grief kan worden onderzocht en waardoor passend herstel kan worden verkregen, ook al beschikken de staten over een zekere beoordelingsmarge voor wat betreft de manier waarop ze de verplichtingen nakomen die hen door deze bepaling worden opgelegd (EHRM 11 juli 2000, Jabari/Turkije, § 48; EHRM 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, § 291).

De verwerende partij wijst er in haar nota op dat de schending van de door verzoeker aangehaalde bepaling van het EVRM geenszins kan worden aangenomen, wat volgens haar blijkt uit een bespreking van het middel. Verwerende partij kan echter niet dienstig de onontvankelijkheid van het beroep koppelen aan de – naar haar oordeel – ongegrondheid van het middel. Hiermee loopt ze vooruit op de bespreking van het middel, waardoor de exceptie van onontvankelijkheid van het beroep, opgeworpen door de verwerende partij in haar nota, wegens een gebrek aan belang, dit op grond van een gebonden bevoegdheid, dient te worden verworpen.

3. Onderzoek van het beroep

3.1. In een enig middel werpt verzoeker op:

“Schending van de materiële motiveringsplicht

Schending van het consistentiebeginsel

Schending van het rechtszekerheidsbeginsel

Schending artikel 3 EVRM

Schending artikel 13 EVRM

Schending van artikel 7 Vreemdelingenwet

Verzoeker betoogt als volgt:

"II.1.1. De verzoekende partij is van mening dat het bevel om het grondgebied te verlaten, dat ter kennis gegeven werd op 3 oktober 2016 op grond van artikel 75, § 2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981, in strijd is met de materiële motiveringsplicht, het consistentiebeginsel, rechtzekerheidsbeginsel, artikel 7 Vreemdelingenwet, artikel 13 EVRM en artikel 3 EVRM.

II.1.2. De materiële motiveringsplicht gebiedt dat iedere bestuurshandeling gedragen wordt door motieven die in rechte en in feite aanvaardbaar zijn en blijken hetzij uit de beslissing zelf, hetzij uit het administratief dossier. De motieven moeten bijgevolg minstens kenbaar, feitelijk juist en draagkrachtig (dit wil zeggen de beslissing rechtens kunnen dragen en verantwoorden) zijn.

Algemeen wordt aangenomen dat de materiële motiveringsplicht een procedureel en een inhoudelijk voorwerp heeft.

De inhoudelijke motiveringsplicht gebiedt dat de motieven waarop een bestuurshandeling rust, deugdelijk zijn: de beslissing moet gedragen worden door motieven die in rechte en in feite aanvaardbaar zijn.

II.1.3. Artikel 7 van het Vreemdelingenwet luidt als volgt (eigen onderlijning):

(...)

De minister of zijn gemachtigde beschikken aldus over een discretionaire bevoegdheid om al dan niet een bevel om het grondgebied te verlaten af te geven. In tegenstelling tot wat verwerende partij in casu heeft gedaan, zijnde automatisch een bevel om het grondgebied af te leveren, moet men weldegelijk afdoende motiveren en waarom met het bevel om het grondgebied af te leveren heeft afgegeven aan verzoekende partij.

Dergelijke discretionaire bevoegdheid houdt aldus in dat - alvorens een bevel om het grondgebied te verlaten - verwerende partij sowieso moet nagaan of er een mogelijke schending dreigt van internationaal recht, en zeker artikel 3 EVRM bij de tenuitvoerlegging van dergelijke beslissing.

In de thans bestreden beslissing geeft verwerende partij als reden van de beslissing:

"Betrokkene bevindt zich in het geval van artikel 7, eerste lid, 1° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen: hij verblijft in het Rijk zonder houder te zijn van de bij artikel 2 van deze wet vereiste documenten, inderdaad, betrokkene is niet in het bezit van een geldig paspoort met geldig visum."

Verwerende partij verliest echter het eerste deel van artikel 7 uit het oog, waarin duidelijk staat "ONVERMINDERD meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag".

Indien er aldus een bevel om het grondgebied te verlaten wordt afgegeven, moet steeds duidelijk gemotiveerd worden waarom zulks wordt gedaan en moet -in plaats van automatisch dergelijke beslissing af te geven - automatisch gemotiveerd en nagegaan worden of de uitvoering van dergelijke beslissing geen schending inhoudt van de fundamentele, internationaal gevestigde grondrechten van elkeen.

Verzoekende partij kreeg tevens ten onrechte een beslissing houdens de weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus dd. 26 september 2016. Uiteraard heeft verzoekende partij hiertegen beroep aangetekend bij uw Raad bij verzoekschrift. Verzoekende partij heeft in dit beroep dd. 28 oktober 2016 reeds geargumenteed dat de weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus in feite een schending van artikel 3 EVRM inhoudt. Mutatis mutandis kan gesteld worden dat een repatriëring van verzoekende partij naar haar land van herkomst, op grond van de thans bestreden beslissing, tevens een schending van artikel 3 EVRM uitmaakt.

Verzoekende partij heeft immers asiel aangevraagd omdat zij vreest onderworpen te worden aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. In die zin maakt het thans bestreden bevel tevens een schending uit van artikel 3 EVRM.

II.1.4. Daarnaast bevindt verzoekende partij zich thans in de asielprocedure (asielaanvraag dd. 11 mei 2015).

Vandaar is het aangewezen voor de duidelijkheid in het rechtsverkeer en dus voor de rechtszekerheid, het bestreden bevel uit het rechtsverkeer te verwijderen via een vernietiging, ongeacht of het destijds rechtsgeldig getroffen werd of niet.

Verzoekende partij wenst in dit opzicht te verwijzen naar uw arrest nr. 112 609 dd. 23 oktober 2013. Hoewel de situatie niet identiek is, is zij wel degelijk vergelijkbaar.

Verzoekende partij heeft reeds een negatieve asielbeslissing gekregen dd. 15 september 2016. Verzoekende partij heeft zich in beroep voorzien tegen deze beslissing.

Indien de asielbeslissing zou vernietigd worden door Uw Raad, dan kan verzoekende partij verblijfsrecht verkrijgen en zou dit bevel dat definitief geworden is, sowieso voor onduidelijkheid zorgen in het rechtsverkeer en kan het verzoekende partij mogelijks zelfs een nadeel opleveren bij een eventuele nationaliteitsverklaring in de toekomst.

De thans bestreden beslissing heeft met andere woorden geen enkel nut in het rechtsverkeer.

II.1.5. SUBSIDIAR - Verzoekende partij weet momenteel nog niet waarheen de Belgische autoriteiten haar zouden uitwijzen en op welke manier dit zou gebeuren. Dit alleen al zorgt ervoor dat de mogelijkheid om dit verzoekschrift in te dienen onmogelijk een daadwerkelijk beroep kan worden genoemd.

Om eventueel in de toekomst nog een rechtsmiddel te hebben om dit tegen te gaan heeft verzoekende partij er echter toch voor geopteerd om de thans bestreden beslissing aan te vechten.

Ter zake wenst verzoekende partij dan ook te verwijzen naar een recent arrest van het Europees Hof dd. 2 oktober 2012 (verzoeknummer: 33210/11). Dit betrof de situatie waarin een Afghaanse familie op het moment van haar asielaanvraag tevens onmiddellijk een teruggedrijvingsbevel betekend kreeg. Op het moment dat de asielaanvraag negatief werd afgesloten door Uw Raad besliste de verwerende partij om betrokkenen naar Rusland terug te drijven. Verwerende partij was van mening dat dergelijke teruggedrijving artikel 3 EVRM niet schond en dat betrokkenen, indien zij van oordeel waren dat dit wel het geval was, beroep hadden moeten indienen tegen dit teruggedrijvingsbevel.

Het Europees Hof oordeelde echter anders: "Or, la Cour n'aperçoit pas quels arguments spécifiques les requérants auraient pu invoquer pour éviter un retour en Afghanistan via la Russie." (cf. randnummer 96)

EN

"Du fait que les requérants, en déposant une demande d'asile, avaient saisi les instances d'asile de l'examen de leurs craintes liées à un retour en Afghanistan, la Cour se doit de vérifier s'ils ont disposé dans ce cadre d'un recours remplissant les exigences de l'article 13 et les prémunissant contre un refoulement arbitraire, même indirect, vers l'Afghanistan." (randnummer 99)

Hoewel de situatie in casu niet identiek is (het betreft immers een bevel om het grondgebied te verlaten en de asielprocedure is nog hangende), is ze wel degelijk vergelijkbaar.

Verwerende partij kan zich echter tevens op dit passe-partout bevel beroepen om verzoekende partij gedwongen uit te wijzen.

Hoe een dergelijke uitwijzing zal plaatsvinden en of het werkelijk naar een land gaat zijn waar men de schending van artikel 3 daadwerkelijk onderzocht heeft, is verzoekende partij nog niet duidelijk.

Op het moment dat dit wel duidelijk zal zijn, heeft de verzoekende partij geen enkel middel meer om Uw Raad hieromtrent te vatten teneinde een eventuele schending van artikel 3 EVRM te voorkomen. Dit is niet ernstig. Het is dan ook deze praktijk die het EHRM au fond afwijst.

Mutatis mutandis meent verzoekende partij dan ook dat, in de mate dat het thans bestreden bevel een gedwongen uitwijzing toelaat op vooralsnog onbekende wijze, die dan later niet meer aanvechtbaar zal zijn, artikel 13 EVRM schendt.

Uw Raad is misschien de mening toegedaan dat verzoekende partij de schending van artikel 3 EVRM niet genoeg concretiseert. Hoe kan verzoekende partij echter deze concretiseren wanneer de bestemming van de terugkeer nog onbekend is?

Het probleem is nu net dat, wanneer de bestemming wel concreet is en verzoekende partij wel haar grief in de zin van artikel 3 EVRM zou kunnen concretiseren, dit bevel reeds definitief zou kunnen zijn en dus de legitimatie voor deze schending zou vormen, zonder dat verzoekende partij nog enig rechtsmiddel voorhanden heeft.

Verzoekende partij meent dan ook dat dit bevel om deze reden vernietigd dient te worden. Ofwel brengt de wetgever zijn wetgeving in lijn met artikel 13 EVRM, ofwel kan een dergelijk bevel pas verzoenbaar worden geacht met artikel 13 EVRM wanneer alle modaliteiten omtrent de gedwongen uitwijzing bekend zijn, ofwel stelt verwerende partij expliciet in haar bevel dat dit geen titel kan vormen tot een gedwongen uitwijzing.

II.1.6. Wat betreft het aantonen van belang:

Tevergeefs zou de verwerende partij opwerpen dat het huidige verzoekschrift louter hypothetisch van aard is, daar er geen gedwongen uitwijzing is. Dit is niet echter de kern van het probleem. Het bevel is immers maar 30 dagen aanvechtbaar en kan daarna op ieder moment uitgevoerd worden, maar wanneer de uitvoeringsmodaliteiten vaststaan, is geen beroep meer mogelijk, dus is er een 'protection gap' waar het arrest Singh (Cfr. Supra) toepassing moet vinden. De wetgeving zou moeten aangepast worden, zodat als een bevel wordt uitgevoerd, een nieuw beroep mogelijk wordt. Een bevel wordt nu een passe-partout en dit is niet verenigbaar met het arrest Singh en art. 3 gecombineerd met art. 13 EVRM, want er is geen mogelijkheid om dit nadien nog aan te kaarten voor de Raad. Het bevel is niet verenigbaar met de rechtspraak van het EHRM, want als het bevel wordt uitgevoerd is er geen effectief rechtsmiddel meer voorhanden.

Tevergeefs zou de verwerende partij opwerpen dat zij de bestreden beslissing nam in het kader van een gebonden bevoegdheid en dat verzoekende partij, ingevolge de hierboven geciteerde rechtspraak van Uw Raad, het nodige belang zou ontberen bij huidig verhaal.

Uw Raad stelde immers: ondanks de gebonden bevoegdheid waarover een bestuur beschikt, kan de verzoekende partij toch een belang hebben bij het bestrijden van een rechtshandeling indien aan deze rechtshandeling een onwettigheid kleeft of wanneer zij het internationaal verdragsrecht schendt (RvV 21 april 2008, nr. 10.251).

II.1.7. Artikel 13 EVRM is uiteraard internationaal verdragsrecht en dus kan verwerende partij niet stellen dat verzoekende partij geen belang zou hebben bij onderhavig verhaal.

Er wordt dan ook met aandrang verzocht het bevel om het grondgebied te verlaten niet definitief te maken en deze te schorsen en nietig te verklaren.

In die zin schendt de bestreden beslissing de artikelen 3 en 13 van het EVRM.

Het middel is gegrond."

3.2. Verzoeker verwacht blijkens zijn verzoekschrift dat de verwerende partij nagaat "of er een mogelijke schending dreigt van internationaal recht en zeker van artikel 3 EVRM", en hieromtrent motiveert in de bestreden beslissing maar de Raad ziet niet in waarop die verwachting is gestoeld, gelet op de in punt 1.2. bedoelde beslissing. Het onderzoek van de voormelde asielaanvraag hield een onderzoek in naar de criteria inzake het al dan niet toekennen van de subsidiaire beschermingsstatus, en meer in het bijzonder naar de vraag of er een reëel risico zou bestaan op een behandeling zoals bepaald in artikel

48/4, §2, b) van de Vreemdelingenwet. Artikel 3 van het EVRM stemt inhoudelijk overeen met deze bepaling van de Vreemdelingenwet, zodat reeds werd getoetst of in hoofde van de verzoekende partij een reëel risico op ernstige schade bestaande uit foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing voorhanden is (cf. HvJ C-465/07, Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie, 2009, <http://curia.europa.eu>). De verwachting van verzoeker klemmt des te meer gezien de bestreden beslissing geen afbreuk doet aan zijn recht om een beroep bij de Raad in te stellen tegen de in punt 1.2. bedoelde beslissing zodat hij zijn grieven “*of er een mogelijke schending dreigt van internationaal recht en zeker van artikel 3 EVRM*”, bij de Raad kan doen gelden, wat hij blijkens het gestelde in punt 1.4. ook daadwerkelijk heeft gedaan. De Raad merkt voorts op dat verzoeker een theoretisch betoog voert maar niet concretiseert waarom er in zijn specifiek geval een schending dreigt van artikel 3 van het EVRM. Het valt moeilijk in te zien waarom hij dit heden niet kan daar waar hij het wel kan in zijn beroep gericht tegen de in punt 1.2. bedoelde beslissing. Ten slotte blijkt uit het gestelde in punt 2.4. dat verzoekers beroep tegen de in punt 1.2. bedoelde beslissing – waardoor hij op grond van artikel 39/70 van de Vreemdelingenwet was beschermd tegen een gedwongen verwijdering –, waarbij hij naar eigen zeggen “*geargumenteerd [heeft] dat de weigering van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus in feite een schending van artikel 3 EVRM inhoudt*”, werd verworpen. In dit arrest, dat ondertussen kracht van gewijsde heeft, wordt definitief uitspraak gedaan over de in punt 1.1. bedoelde asielaanvraag, zodat verzoeker zich thans niet langer “*in de asielprocedure [bevindt]*” zoals hij voorhoudt in zijn verzoekschrift. Verzoekers grief dat de in punt 1.2. bedoelde beslissing “*ten onrechte*” werd getroffen of dat deze beslissing een inbreuk vormt op artikel 3 van het EVRM, heeft geen grondslag meer, zodat geen belang meer blijkt bij deze grief.

3.3. Verzoeker is van oordeel dat de bestreden beslissing geen nut heeft in het rechtsverkeer en dat ze daarom uit het rechtsverkeer moet worden gehaald, maar deze kritiek betreft kritiek op de reglementaire grondslag van de bestreden beslissing – met name artikel 52/3, §1, eerste lid van de Vreemdelingenwet juncto artikel 75, §2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen – waarover de Raad zich niet vermag uit te spreken. Zoals verzoeker zelf aangeeft is zijn situatie niet vergelijkbaar met de situatie zoals bedoeld in het door hem aangehaalde arrest nr. 112 609 van de Raad dat handelt over het uit het rechtsverkeer halen van een bevel om het grondgebied te verlaten omdat er ondertussen een attest van immatriculatie moet worden uitgereikt op grond van een ontvankelijk verklaarde aanvraag om verblijfsmachtiging die werd ingediend op grond van artikel 9ter van de Vreemdelingenwet. Verzoeker kan dan ook niet dienstig verwijzen naar voormeld arrest om in zijn zaak eveneens te bewerkstelligen dat het bestreden bevel om het grondgebied te verlaten wordt vernietigd.

3.4. Waar verzoeker een uitgebreid betoog voert aangaande de beweegreden om onderhavig beroep in te stellen, merkt de Raad op dat hij daarvan akte neemt. Waar verzoeker zijn recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel geschonden acht omdat hij niet weet waarheen verwerende partij hem op gedwongen wijze zou terugleiden, acht de Raad dit betoog niet dienstig. Ten eerste kan verzoeker niet voorhouden niet te weten wat de eventuele bestemming zou zijn van een gedwongen tenuitvoerlegging, gelet op het feit dat de bestreden beslissing duidelijk vermeldt, “*nationaliteit: Somalië*”. Verzoekers betoog gaat voorts uit van een gedwongen tenuitvoerlegging, waarvan op dit ogenblik geen indicatie is, minstens toont verzoeker dit niet aan en het veronderstelt tevens dat verzoeker op dat moment geen aanvechtbare beslissing meer zou ontvangen om zijn rechten te doen gelden, terwijl verwerende partij in dit geval zogenaamde bijlagen 13septies (“*bevel om het grondgebied te verlaten met vasthouding met oog op verwijdering*”) uitreikt die wel degelijk aanvechtbaar zijn bij de Raad en waarbij het verzoeker vrij staat een grief op grond van artikel 3 van het EVRM te ontwikkelen. Verzoeker geeft voorts zelf toe dat zijn situatie niet identiek is aan de omstandigheden die aan de grondslag lagen van het arrest Singh van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en kan er dan ook niet dienstig naar verwijzen. Waar verzoeker voorts nog richtlijnen ontvouwt voor de wetgever en de verwerende partij om zich in lijn te stellen met het arrest Singh, kan de Raad niet meer doen dan hiervan akte te nemen. Het komt hem niet toe om dergelijke richtlijnen op hun opportuniteit te gaan beoordelen.

Het enig middel is, voor zover ontvankelijk, ongegrond.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep tot nietigverklaring wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op negenentwintig juni tweeduizend zeventien door:

mevr. M. EKKA,

kamervoorzitter,

dhr. T. LEYSEN,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

T. LEYSEN

M. EKKA